

ת"פ 6105/09/16 - מדינת ישראל נגד אדם ריצ'לנד רודלנד

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' השופט אברהם רובין

ת"פ 6105-09-16 מדינת ישראל נ' ריצ'לנד רודלנד

המאשימה	מדינת ישראל
נגד	
הנאשם	אדם ריצ'לנד רודלנד

הכרעת דין

1. האישום

נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של הצתה - עבירה לפי סעיף 448(א) רישא, לחוק העונשין, התשל"ז - 1977. על פי הנטען בכתב האישום, ביום 23.7.15 בשעה 02:50 בלילה עשה הנאשם את דרכו לבית קפה השייך למר דרור בר לבב (להלן - "המתלונן"), המצוי ברח' מעלה רחבעם 7 ביישוב נוקדים, כאשר הוא מצויד במיכל בנזין, וכשבכוונתו להצית את בית הקפה. הנאשם ניגש לבית הקפה, שפך לעבר בית הקפה את הבנזין והדליק אותו בכוונה לגרום נזק לבית הקפה ולשרוף אותו. כתוצאה ממעשיו של הנאשם עלה בית הקפה באש ונגרם לו נזק רב.

2. תשובת הנאשם לכתב האישום

בתשובתו לכתב האישום הכחיש הנאשם את המיוחס לו וטען טענת "במקום אחר הייתי". לטענת הנאשם, בזמן שהוצת בית הקפה הוא היה בביתו עם רעייתו. כפי שיתואר בהמשך, המאשימה הגישה כראייה סרטונים ממצלמות האבטחה של בית הקפה, בהם מתועדת, לפי הנטען, הצתת בית הקפה. לטענת המאשימה האדם הנראה בסרטונים הוא הנאשם. את טענתה מבססת המאשימה בעיקר על עדותו של המתלונן, אשר מכיר היטב את הנאשם והצביע עליו כאדם הנראה בסרטונים. בעניין זה טען הנאשם, בין היתר, כי הזיהוי שזיהה אותו המתלונן בסרטונים הוא זיהוי שגוי, בין אם בכוונה ובין אם בתום לב. בנוסף טען הנאשם לפגמים בשרשרת המוצג בכל הנוגע לדיסק שאליו הועתקו הסרטונים.

3. תמצית ראיות המאשימה ועדויות עדיה

הראייה המרכזית שהגישה המאשימה היא אותם סרטונים בהם נראה אדם כלשהו כשהוא מצית את

בית הקפה (ת/18). המאשימה העידה את המתלון שמכיר את הנאשם ושלטענתו זיהה אותו בסרטונים זיהוי וודאי ומוחלט. כן הגישה המאשימה את הודעותיו של המתלון במשטרה (ת/16א - ת/17א). בנוסף הגישה המאשימה חוות דעת של מומחית להשוואת פנים/גוף אשר קבעה כי "אפשרי בהחלט" שהאדם הנראה בסרטונים הוא הנאשם. האדם המתועד בסרטונים נראה בהם כשהוא מחזיק בידיו מיכל פלסטיק צהוב (ג'ריקן) וכשהוא נושא על גבו תרמיל. המאשימה הגישה כראייה ג'ריקן צהוב שנתפס בחצריו של הנאשם וכן תרמיל שנתפס בביתו. המאשימה אף הגישה חוות דעת לעניין התאמת התרמיל שנתפס לתרמיל הנראה בסרט. כמו כן, העידו מטעם המאשימה שוטרים שונים שהיו מעורבים בחקירה, וכן מומחה מטעם רשות הכבאות וההצלה. בנוסף, הוגש בהסכמה תיק מוצגים הכולל, בין היתר, את הודעות הנאשם והמתלון במשטרה, את הודעת רעיית הנאשם במשטרה ודו"חות וצילומים שונים.

תמצית ראיות הנאשם ועדויות עדי

4.

מטעם הנאשם העיד תחילה הנאשם עצמו, אשר שב והכחיש כל מעורבות בהצתה. כמו כן, העידו רעייתו של הנאשם - הגב' אמונה גניה ריצ'לנד - וחברו עמיחי הרשקוף, בעיקר לעניין טענת האליבי של הנאשם. בנוסף, העיד מטעם הנאשם מר אריה לב סקיר, אשר תיאר סכסוך שקיים בינו לבין המתלון, אשר בעקבותיו החשיד אותו המתלון בהצתה אחרת של בית הקפה, חשד שלא אומת. ולבסוף, הנאשם הגיש חוות דעת של רופא עור - ד"ר זיידנבאום - בנוגע למחלות עור מהן סובל הנאשם, כך לפי הנתען, אשר גורמות לאדמומיות בפניו. לעדות זו חשיבות לעניין טענת המאשימה לפיה הנאשם נכווה בפניו בעת ההצתה ולעניין תמונות הנאשם שצולמו זמן קצר לאחר ההצתה (ת/15), בהן נראית אדמומיות על פניו. הנאשם אף הגיש כראייה מסמכים שנועדו לבסס את הטענה בדבר סכסוכים רבים שקיימים בין המתלון לבין תושבים אחרים ביישוב נוקדים.

דין והכרעה

הזיהוי

5.

כאמור לעיל, המחלוקת העיקרית בין הצדדים היא בשאלת הזיהוי - האם האדם הנראה בסרטונים (ת/18), הוא הנאשם. מדובר בסרטונים שלפי טענת המאשימה הורדו ממערכת מצלמות אבטחה שהתקין המתלון בבית הקפה. בהודעה הראשונה שנגבתה מהמתלון כשעתיים לאחר האירוע (ת/16א), מסר המתלון כי מצלמות האבטחה הותקנו בבית הקפה זמן קצר לפני ההצתה. בהודעה נוספת, שנגבתה מהמתלון מספר שעות לאחר מכן (ת/17א), הבהיר המתלון כי מצלמות האבטחה הותקנו בבית הקפה ממש יום לפני ההצתה (ת/17א ש' 3). לטענת המאשימה הדיסק שהוגש וסומן ת/18 הוא תוצר של פעולת הורדת הסרטונים שביצע השוטר יניב ויצמן ביום האירוע. דא עקא, שאין ביד המאשימה דו"ח מזמן אמת המתעד את הורדת הסרטונים, בין אם משום שדו"ח כזה לא נערך ובין אם משום שאבד. על כן הגישה המאשימה "דו"ח הורדת צילומים" שערך השוטר ויצמן **בדיעבד**, רק ביום 12.6.17 (ת/17). בדו"ח זה כתב השוטר כך:

"לבקשת הפרקליטה דולי, לאחר שלא נמצאו דו"חות על הורדת צילומים שלי ביום האירוע, נכנסתי למחשב ומצאתי את הצילום הנ"ל, ומופיע תאריך הורדת הצילום על גבי הקובץ שהורד בתאריך 23.7.15, והדו"ח מולא בדיעבד. לציין שנלכדו תמונות של חשוד באירוע, לציין כי לא נעשתה עריכה בסרטים, ולאחר שהפרקליטה דולי הראתה לי את דיסק מספר 400.15 (כוונת השוטר היא לדיסק 18/ת - א.ר.), אני מאשר שהכתב על הדיסק הוא שלי."

6. הדיסק עצמו כולל ארבעה עשר קבצי סרטונים צבעוניים. איכות הצילום של הסרטונים טובה מאוד. גם הראות טובה מאוד למרות שההצתה אירעה בלילה, שכן בית הקפה וסביבתו מוארים היטב. בקובץ שסימונו CH1 המצלמה מכוונת למעין מרפסת עץ הצמודה לבית הקפה. המרפסת מוארת באור יקרות. בסרטון נראה אדם שגם לשיטת רעיית הנאשם דומה לנאשם (עדות רעיית הנאשם בעמ' 94 שורה 27-30 לפרוטוקול מיום 30.11.17). האדם הנראה בסרטון נושא על גבו תרמיל ומחזיק ג'ריקן פלסטיק צהוב. בהמשך לכך נראה האדם כשהוא שופך כמות נכבדה של נוזל שקוף מתוך הג'ריקן. בסרטון CH4 ניתן לראות מזווית אחרת את אותם אירועים. בסרטון זה נראה המצית מתקרב לבית הקפה כשעל גבו התרמיל ובידו הג'ריקן הצהוב. לאחר מכן נראה אותו אדם שופך נוזל מהג'ריקן, ומספר רגעים לאחר מכן הוא מוציא קופסת גפרורים מכיסו ומצית אש. ניתן לראות בסרטון זה ובסרטונים האחרים כי ברגע הצתת האש אירע פיצוץ חזק שהשבית את פעולת המצלמות.

7. ב"כ הנאשם טוען לפגמים בשרשרת הראייתית בנוגע לסרטונים, ועל כן הוא טוען כי לא ניתן להרשיע את הנאשם על יסוד הסרטונים. לטענת ב"כ הנאשם ספק אם הסרטונים מתעדים את ההצתה שבה עוסק כתב האישום, שכן לדבריו יתכן שהם מתעדים הצתה נוספת שאירעה בבית הקפה בשנת 2016. את טענותיו מבסס ב"כ הנאשם על העובדה שלא הוגש כראייה דו"ח מזמן אמת בו מתעד השוטר ויצמן את הורדת הסרטונים. כאמור לעיל, בניסיון לרפא את הפגם ערך ויצמן בדיעבד, לבקשת ב"כ המאשימה, דו"ח הורדת צילומים אשר האמור בו צוטט לעיל.

בע"פ 987/02 **מדינת ישראל נ' זביידה** ([פורסם בנבו] (10.5.04)), נפסק כי לא כל פגם ברישום שרשרת העברת הראיות הוא פגם היורד לשורשו של עניין:

".... לפי השיטה הנוהגת אצלנו, אין לומר כי פגמים בניהול חקירה - ובכלל זה ליקויים בסימון מוצגים ובתיעוד שרשרת העברתם - בהכרח יורדים לשורש ההליך המשפטי; יש לבחון קבילותה ומשקלה של כל ראיה על-פי מכלול נסיבות העניין, ובייחוד לפי סוג הפגמים, בהתחשב בשאלה אם היה בפגמים כדי לקפח הגנתו של הנאשם "

ההקפדה על רישום מדויק של מוצגים ושל העברתם ממקום למקום חשובה על מנת שניתן יהיה לוודא כי הראייה המוצגת בית המשפט היא הראייה המקורית אשר נתפסה במהלך החקירה. על כן, כאשר בוחנים את שאלת מידת השפעתו של פגם בתיעוד השרשרת הראייתית יש חשיבות למהות הראייה שבה מדובר, שכן יש

ראיות שמעצם טיבן אינן מעידות על עצמן מאין באו, למשל חבילת סם, ואילו יש ראיות אשר בחינה שלהן בדיעבד יכולה ללמד על כך שהן הראיות שנאספו במהלך החקירה (תפ"ח (מרכז) 51122-01-13 **מדינת ישראל נ' קורסונסקי** [פורסם בנבו] (26.10.17)).

במקרה שלפניי מדובר בסרטונים אשר אין מחלוקת כי הם מתעדים שריפה שהתרחשה בבית הקפה של המתלונן. המתלונן נראה בחלק מהסרטונים והוא זיהה בהם את עצמו. מצלמות האבטחה אשר באמצעותן צולמו הסרטונים הותקנו רק בערב יום ההצתה, כך שלא ייתכן כי הן מתעדות הצתה מוקדמת יותר של בית הקפה, ככל שהייתה כזו. השוטר ויצמן העיד כי הכיתוב בכתב יד בצבע כתום על הדיסק הוא כתב ידו. על פי הכיתוב הדיסק כולל צילומים של הצתה מיום 23.7.15 - ההצתה נושא כתב האישום. לאור כל האמור הרי שלמרות הפגם בכך שלא הוצג דו"ח הורדה מזמן אמת, הרי שאין ספק כי הסרטונים הם הסרטונים שהוריד ויצמן ממצלמות האבטחה של בית הקפה וכי הם מתעדים את האירוע שבו עוסק כתב האישום. אכן, בחקירתו הנגדית העיד ויצמן כי הוריד את הסרטונים ביום 26.6.15 דהיינו בתאריך **שמוקדם** בחודש למועד האירוע, אך כמוסבר לעיל, ובניגוד לטענות ב"כ הנאשם, ברור שמדובר בטעות גרידא של העד, שכן כאמור לעיל, המצלמות הותקנו בבית הקפה רק בערב ההצתה. ב"כ הנאשם העלה גם את האפשרות לפיה הסרטונים מתעדים הצתה אחרת של בית הקפה אשר התרחשה בשנת 2016. גם אפשרות זו איננה משכנעת לנוכח העובדה שהעד רשם על גבי הדיסק, בכתב ידו, כי מתועדת בו הצתה מיום 23.7.15.

לפיכך אני קובע כי הסרטונים שב- 18 מתעדים את ההצתה נושא כתב האישום.

8. ב"כ הנאשם הוסיף וטען, כי האדם הנראה בסרטונים איננו הנאשם, וכי הזיהוי שזיהה אותו המתלונן בסרטונים הוא זיהוי שגוי.

הכלל הוא שניתן להרשיע נאשם בביצוע עבירה על סמך עדות זיהוי יחידה (ראו - ע"פ 8902/11 **חזיזה נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (15.11.12); ע"פ 2099/15 **פלוגי נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (22.5.16)). עם זאת הודגש לא פעם בפסיקה כי יש לנקוט זהירות בטרם יורשע נאשם על סמך עדות זיהוי יחידה (ראו - פרשות **חזיזה ופלוגי** לעיל; ע"פ 339/80 **עדיקה נ' מדינת ישראל** פ"ד לד (4) 106 (1980)). הטעם לנקיטת זהירות בנוגע לעדות זיהוי נעוץ במגבלות הזיכרון האנושי להם חשופים, כמו כל אדם אחר, גם עדי זיהוי תמי לב המשוכנעים באמת ובתמים באמיתות הזיהוי (ראו - עניין **חזיזה** וכן ע"פ 347/88 **דמיאניוק נ' מדינת ישראל** פ"ד מז (4) 221, 392-393 (1993)).

בחינתה של עדות זיהוי נעשית בשני שלבים:

"כידוע, אמינותו של זיהוי נבחנת על פי שתי אמות מידה: האחת, אמינותו של העד המזהה; השנייה, מהימנות הזיהוי כשלעצמו (ע"פ 9040/05 אוהיון נ' מדינת ישראל, פסקה 16 [פורסם בנבו] (7.12.2006), להלן: עניין אוהיון; ע"פ 8902/11 חזיזה נ' מדינת ישראל, פסקה 48 [פורסם בנבו] (15.11.2012), להלן: עניין חזיזה). אמת המידה הראשונה בוחנת את האמינות הכללית של העד המזהה ביחס לאירוע הפלילי כולו ולנסיבותיו, את נכונותו של העד לספר אמת ואת יכולתו

לדייק בפרטים. אמת המידה השנייה בוחנת את מהימנותו של הזיהוי, דהיינו אם ניתן לסמוך על זיהויו של החשוד על-ידי העד, אם לאו. בחינה אחרונה זו נעשית במנותק מן הבחינה הראשונה, והיא מתמקדת, למעשה, בבחינת מהימנותו של העד בשאלה הספציפית של זיהוי החשוד.
(ע"פ 4524/11 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (17.6.13)).

בחינתה של אמת המידה השנייה לעיל - מהימנות הזיהוי - נעשית אף היא בשני שלבים:

"מהימנות הזיהוי - אמת המידה השניה - היא, כאמור, בחינת מהימנותו של העד המזהה בשאלה הספציפית של זיהוי החשוד. כאשר אין חשש שהעד המזהה משקר ביודעין, מתמקדת בחינתה של אמת מידה זו ביכולת הזכירה של העד המזהה וביכולתו להוציא מידע זה אשר אצר בזיכרונו מן הכוח אל הפועל. לפיכך, נעשית בחינה זו בשני רבדים: ברובד הראשון נבחנת יכולתו של העד להטביע בזיכרונו רשמים חזותיים, ובפרט את חזותו של מבצע העבירה. ברובד השני, נבחנת יכולתו של העד לשחזר את חזותו של מבצע העבירה ולזהותו בפועל (ראו עניין אוהיון, פסקה 16, שם עומדת השופטת א' פרוקצ'יה על חלוקה לרובד סובייקטיבי ולרובד אובייקטיבי, אולם הגיונם של הדברים נכון אף לכאן). הבחינה בכל רובד בנפרד היא משמעותית, שכן אף אם הוטבעה דמותו של מבצע העבירה בזיכרונו של העד המזהה באופן מיטבי, אין פירושו של דבר כי שחזור המידע לאחר מכן הוא עניין של מה בכך. שחזור המידע, ובעיקר היכולת לזהות על פיו את מבצע העבירה, הוא פונקציה לא רק של הטבעת הדמות בזיכרונו של העד, כי אם גם של נסיבות הזיהוי עצמו."
(שם, בפסקה 10 לפסק הדין; וכן ראו- ע"פ 2099/15 פלוני הנ"ל בפסקה 38 לפסק הדין).

לעניין בחינת מהימנות הזיהוי יש חשיבות לנסיבות ה"מפגש" במהלכו ראה המזהה את המזוהה, ולנסיבות שאפפו את פעולת הזיהוי עצמה:

"....בחינת מהימנות הזיהוי נעשית בשני רבדים: רובד סובייקטיבי ורובד אובייקטיבי. ברובד הראשון נבחנת יכולתו של העד להטביע בזכרונו רשמים חזותיים, ובפרט את חזותו של מבצע העבירה - ונבחנות הנסיבות שאפפו את הטבעת דמותו של מבצע העבירה בזיכרונו של העד ובהם משך הזמן שראה את מבצע העבירה במהלך האירוע או לפניו, התנאים שבהם ראה העד את מבצע העבירה (מרחק, זווית ראייה, מצב תאורה וכו'), השתייכותו האתנית-חברתית של מבצע העבירה ועוד (עניין פלוני, פסקה 11 וההפניות שם). ברובד השני - נבחנת יכולתו של העד לשחזר את חזותו של מבצע העבירה ולבצע את הזיהוי בפועל - כאשר נבחנים פרק הזמן שחלף ממועד הטבעת

דמותו של מבצע העבירה בזיכרונו ועד לזיהוי בפועל, התנאים הפיזיים ששררו בעת הזיהוי (המרחק בין העד המזהה למזוהה, מצב התאורה, משך החשיפה של העד המזהה לפניו של המזוהה) והשפעות שונות שעשויות להיות לזיהוי עצמו ולמסגרת שבה נערך על מצבו הנפשי-סובייקטיבי של העד המזהה ועל כושרו לזהות את מבצע העבירה."

(ע"פ (מחוזי-ים) טאקטוק נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (24.4.17)).

נסיבה נוספת אשר יכולה להשפיע על מהימנות הזיהוי נוגעת לשאלה האם מראש, עובר לזיהוי, ציפה העד המזהה לפגוש את אותו אדם שלאחר מכן זוהה על ידו כמבצע העבירה. ההנחה היא שציפייה מוקדמת לפגוש במזוהה עלולה להגדיל את הסיכוי לטעות בזיהוי (ראו - ע"פ (מחוזי-ים) 9528-11-16 טאקטוק נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (24.4.17)).

להשלמת התמונה לעניין הזהירות הנדרשת לעת הערכת עדויות זיהוי אפנה גם לפסק דינו של בית משפט השלום בחיפה (כב' השופט זאיד פלאח) בת"פ 16682-04-13 מדינת ישראל נ' בליקוב [פורסם בנבו] (7.11.13), שם מביא בית המשפט מחקרים ומאמרים שונים העוסקים בסוגיית עדות הזיהוי.

9. במקרה דנא הזיהוי בוצע על ידי המתלונן שמכיר היטב את הנאשם. מדובר, אפוא, ב"הצבעה" על הנאשם כמי שביצע את העבירה, להבדיל מ"עדות זיהוי" (להבחנה זו ראו - י. קדמי "על הראיות" חלק שלישי (2009) עמ' 1178). ההיכרות המוקדמת מפחיתה באופן משמעותי את החשש מפני טעות בזיהוי בתום לב (עניין פלוני הנ"ל; ע"פ 2957/10 אלאטרש נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (30.5.12)), ולמעשה במצב דברים שכזה משקלה ומהימנותה של עדות ההצבעה תיגזר בעיקר משאלת מהימנותו של העד המזהה/המצביע.

זאת ועוד, במקרה דנא ההצבעה נעשתה על בסיס סרטוני האבטחה שתיעדו את מעשה העבירה. על כן, אין כל משמעות לזמן שחלף מאז ביצוע העבירה ועד להצבעה במשטרה, או עד לשמיעת עדותו של המתלונן בבית המשפט. החששות שקיימים תמיד לגבי מגבלות הזיכרון האנושי, אשר עלולות לגרום לזיהוי שגוי, אינן משמעותיות כלל כאשר קיימים סרטונים המתעדים את ביצוע העבירה. העובדה שהסרטונים על פיהם זיהה המתלונן את הנאשם נמצאים בפני בית המשפט אף מאפשרים לבית המשפט להפעיל בקרה משמעותית על מהימנות העד המצביע. קיומם של הסרטונים משמעותי אף יותר בהינתן ההלכה הפסוקה לפיה רשאי בית המשפט, במקרים מתאימים ובזהירות הראויה, לקבוע ממצא לחובת הנאשם על יסוד מראה עיניו של בית המשפט עצמו, מבלי להידרש כלל לעדותו של העד המצביע. עמד על כך בית המשפט העליון בע"פ 2653/98 בן דוד נ' מדינת ישראל פ"ד נ"ב(4) 529 (1998):

"הכרעה בשאלה עובדתית השנויה במחלוקת על פי "מראה עיניו" - או "משמע אוזניו" - של השופט הדין בעניין, אינה זרה להליך המשפטי בארצנו... הבעייתיות הכרוכה בהליכה בדרך זו נעוצה בשניים: ראשית - בכך, שבפועל, לכאורה לפחות, הופך השופט להיות גם "עד", ו"עדותו" - הינה עדות מכרעת, במובן זה שאין לצד הנוגע בדבר

הזדמנות לערער את בטחונו של השופט בצדקת עמדתו - ושנית - בסיכום ממשי של טעות, בהתחשב בכך שהזיהוי לא נבחן בחקירה שכנגד, אלא מוכרע באורח חד צדדי ואישי על-ידי השופט". .. הבעייתיות כפולת הפנים - המוצגת לעיל - אינה יורדת, לפי שיטתנו, לכוחו של בית המשפט להכריע על-פי מראה עיניו, וכוחה מתמקד במידת הזהירות שעל בית המשפט לנהוג בה כאשר הוא עושה שימוש בכוחו זה."

עם זאת אדגיש כבר עתה, ובכך אקדים את המאוחר, כי בענייננו לא מתעורר הצורך שבית המשפט יעשה שימוש בסמכותו להכריע על פי מראה עיניו בשאלת הזיהוי, שכן עדות העד המצביע - המתלון - מהימנה ביותר.

10. נפנה לבחון את עדות הזיהוי-ההצבעה של המתלון בהתאם לקריטריונים שפורטו לעיל.

אשר לאמינותו של המתלון - ב"כ הנאשם טען כי אמינותו מוטלת בספק גדול לנוכח הסכסוך אשר קיים בינו לבין גורמים רבים ביישוב שבו הוא גר. במהלך עדותו טען הנאשם כי המתלון "סימן אותו ב X" לאחר שהוא ניתק את קשריו עמו שקודם לכן היו תקינים, ובהמשך לכך החליט לנקום בו ולהעיד כי הנאשם הוא המצית שנראה בסרטונים (עמ' 46 ש' 6-7 וכן עמ' 47 ש' 3-5 לפרוטוקול מיום 30.11.17). טענות אלו אינן משכנעות כלל. אכן, הנאשם הגיש ראיות רבות המלמדות על סכסוכים רבים קשים שקיימים בין המתלון לבין גורמים אחרים ביישוב (ראו, למשל, נ/1 עד נ/11). אף המתלון עצמו לא הכחיש בחקירתו הנגדית את קיומן של מחלוקות קשות כאמור, ומן הראיות והעדויות עולה כי אירוע ההצתה בו עסקין איננו האירוע היחיד שבו הוצת רכשו של המתלון (עמ' 86-87). ואולם, הן המתלון וחשוב מכך הנאשם עצמו, העידו כי לא היה סכסוך ביניהם (עדות המתלון - עמ' 15 שורות 11-16 לפרוטוקול מיום 8.9.17, עדות הנאשם - עמ' 36 ש' 31 - עמ' 37 ש' 9 וכן עמ' 38 ש' 8-15 לפרוטוקול מיום 30.11.17).

11. תהליך זיהוי של הנאשם על ידי המתלון שולל אף הוא את טענת הנאשם לנקמה שעמדה ביסוד הזיהוי שזיהה אותו המתלון, ויש בו כדי ללמד שמהימנותו של המתלון גבוהה. בראשית הדרך, כאשר נחקר המתלון לראשונה, בשטח, שעתיים לאחר ההצתה, בטרם צפה בסרטונים ולפני שאפילו השוטר שחקר אותו ידע מי מתועד בסרטונים, מסר המתלון כי הוא חושד שאדם בשם חוני קניאל הוא זה שהצית את בית הקפה שלו על רקע סכסוך קשה שיש בינו לבין המתלון (ראו- ת/16א). המתלון הסביר כי הוא חושד בחוני קניאל כיוון שמספר ימים קודם לכן איים עליו קניאל, איום שבגיני המתלון אף הגיש תלונה במשטרה ימים ספורים לפני ההצתה - ביום 19.7.15 (נ/20). במצב דברים זה, כאשר הוצגו למתלון לראשונה סרטוני האירוע, במסגרת חקירתו השנייה ביום 23.7.15 בשעה 14:01 (ת/17א), ציפה המתלון לראות בסרטון את חוני קניאל ולא את הנאשם. והנה, רק כאשר הראו למתלון את הסרטון הוא ציין שהוא מזהה בו את הנאשם. בעדותו בבית המשפט הסביר המתלון כי הוא הופתע לראות את הנאשם בסרטון, כיוון שהוא לא היה מסוכסך אתו (עמ' 15 שורות 11-16 לפרוטוקול מיום 8.9.17). דברים דומים מסר המתלון בהודעתו ת/17א:

"ש. האם אתה מסוכסך עם אדם?"

עמוד 7

ת. לא, אני עזרתי לו בעבר, הוא היה גר באוהל ותמכתי בזה שהישוב יעזור לו בכסף. אני לא מסוכסך אתו כלל או עם מישהו ממשפחתו".

גם הנאשם העיד כי לא היה סכסוך בינו לבין המתלון (עמ' 37-38 לפרוטוקול מיום 30.11.17). המתלון הרחיב בעניין זה בעדותו בבית המשפט:

"הוא (הכוונה לנאשם - א.ר.) תושב היישוב, היה תושב היישוב. בזמן ההצתה עצמה הוא לא היה תושב היישוב, אבל הוא היה תושב היישוב במשך שנים. כל ערב שישי הוא היה מגיע אליי הביתה, אני הייתי משאיר לו את התשבצים הוא היה בא לקחת של מעריב. היכרות בתור תושב היישוב וגם הוא בנה לי את הבית, הבית שהיום אני גר בו, הבית שעברתי אליו אחרי ששרפו לי את הזה בפעם השנייה עברתי לגור בבית שהשכרתי אותו, זה בית שהוא בנה לי אותו, בקיצור, הוא מוכר לי היטב, הוא מוכר לי היטב".
(עמ' 12 שורות 13-19 לפרוטוקול מיום 18.9.17).

וכן הסביר המתלון כי הזיהוי מבוסס על היכרות קרובה בינו לבין הנאשם:

"ש. עכשיו, כאשר אתה אומר שאתה זיהית אותו איך זיהית אותו, בוא תספר לבית המשפט.

ת. לפי הקול (מדובר בטעות דפוס בפרוטוקול, צ"ל: לפי הכול - א.ר.), אתה מכיר מישהו זאת אומרת זה לא מישהו שאתה לא מכיר, זאת אומרת זה מישהו שאתה מכיר טוב, מישהו שיש לך היכרות איתו מאוד טובה, שהוא נמצא אצלך כל ערב שבת. אוקיי? מישהו שבנה לך את הבית ואתה רואה את הגובה ואת המבנה גוף ואת העיניים שיש לו עיניים מאוד מאוד מיוחדות דרך אגב, זאת אומרת זה לא מישהו שדומה להרבה אנשים, ישר את המזהה, אין פה חכמות, צורת ההליכה שלו, הכל. ההבעות פנים, כאילו לא היה ספק בכלל. דרך אגב היה איתי עוד מישהו שם המתקין של המצלמות שבאותו רגע הוא ראה והוא גם זיהה כי הוא מכיר אותו גם. אבל זה לא משנה. אני ... לא היה לי שום ספק הקל שבקלים. דרך אגב, אני רוצה לציין שהנאשם גידל זקן מאז אבל אפשר לראות תמונות שלו בלי זקן, יש לי פה במקרה ... רואים שזה אחד לאחד. אין פה בכלל שאלה. אין פה ספק כאילו".

(עמ' 15 ש' 25 עד עמ' 16 ש' 8 לפרוטוקול מיום 18.9.17).

אמרו מעתה, המתלון ציפה לראות בסרטונים את חוני קניאל, והוא לא ציפה כלל לראות בהם את הנאשם, שעמו הוא לא היה מסוכסך. מהלך דברים זה מקנה אמינות גבוהה מאוד לעדותו של המתלון.

יצוין, כי במסגרת החקירה הנגדית ביקש ב"כ הנאשם לבחון את מהימנותו של המתלון על-ידי כך שהציג לו תמונה של אחיו של הנאשם, וביקש ממנו לומר מיהו האדם המצולם בתמונה. המתלון השיב בביטחון כי לא מדובר בתמונתו של הנאשם אלא בתמונתו של אחיו שגם אותו הוא מכיר (עמ' 80-81 לפרוטוקול מיום

18.9.17 וכן נ/20א). מהלך זה לא הועיל, אם כן, לנאשם.

12. אשר למהימנות הזיהוי עצמו - כאמור לעיל, רוב החששות בנוגע למגבלות הזיכרון האנושי, אשר קיימים ביחס למקרים של זיהוי "חי", אינם קיימים כאשר מדובר בזיהוי או הצבעה על פי סרטונים, על אחת כמה וכמה כאשר מדובר בזיהוי או בהצבעה על אדם שמוכר היטב למזהה. ובכל זאת, גם כאשר קיימים סרטונים יש לבחון את נסיבות הזיהוי בשל החשש לטעות בתום לב. כאשר עסקין בסרטונים הנסיבות החשובות לעניין קשורות מטבע הדברים לאיכות הסרטון ולמידת ההיכרות של המזהה עם הנאשם. כפי שיובהר להלן בנסיבות העניין הקונקרטי אין כל חשש לטעות בזיהוי בתום לב.

ראשית, נזכיר שמדובר במזהה - המתלון - אשר מכיר את הנאשם היטב. במקרים מסוימים יכולה להתעורר השאלה מהי טיבה של היכרות מוקדמת אשר מעניקה משנה תוקף לזיהוי (ראו - ת"פ (שלום חיפה) 16682-04-13 **בליקוב** הנ"ל). הגישה שאמצה הפסיקה בהקשר זה מקילה למדי במובן זה שהיכרות מוקדמת יכולה להיות גם היכרות שנוצרה כתוצאה מקרבה בין המזהה למזהה במהלך האירוע נושא כתב האישום (ראו - ע"פ 7187/07 **חיים והניך** נ' **מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (19.11.08)). במקרה שלפניי אין ספק שההיכרות בין המתלון לבין הנאשם היא היכרות מצוינת, אשר מבוססת על מפגשים רבים ביניהם, פנים אל פנים במשך תקופה ארוכה. כמצוטט לעיל מעדותו של המתלון, היכרותו של המתלון את הנאשם מאפשרת לו לזהות לא רק את קלסתר פניו של הנאשם, אלא גם את צורת הליכתו ואת הבעות פניו.

שנית, זמן החשיפה של המתלון לדמותו של האדם שנראה בסרטונים הוא כמובן רב מאוד ולמעשה בלתי מוגבל, כיוון שהמתלון יכול היה לצפות שוב ושוב בסרטונים עד לגיבוש דעה האם הוא מזהה את האדם שנראה בהם. עובדה זו מקטינה עד מאוד את האפשרות של טעות בזיהוי בתום לב.

שלישית, הסרטונים בהם זיהה המתלון את הנאשם הם סרטונים באיכות מצוינת, לא פחות מכך. מדובר בסרטונים צבעוניים שחדות התמונה שלהם טובה מאוד. זוויות הצילום נוחות ומקלות על הזיהוי, שכן לפרקים נראה בסרטונים מבצע ההצתה כשפניו גלויים לחלוטין ומופנים במלואם כלפי המצלמה.

רביעית, חרף העובדה שההצתה בוצעה בלילה תנאי התאורה בהם צולמו הסרטונים גם הם היו טובים מאוד, שכן המרפסת בה נראה המצית מוארת באור חזק, כך שאין כל קושי להבחין בבירור בתווי פניו של האדם הנראה בסרטונים. בעניין זה אין לי אלא להפנות לתמונה 13 שצורפה ל- ת/23 (תמונת סטילס שצולמה מתוך אחד הסרטונים), שם נראה המצית בכל הדרו כשמעליו נורות דולקות, וכן לתמונות שצורפו בעמוד האחרון של ת/19.

חמישית, נזכיר שוב כי הזיהוי בוצע באופן ספונטני לחלוטין, מבלי שהמתלון ציפה לראות את הנאשם בסרטונים, כך שאין מקום לחשוש שמא הזיהוי נבע מתוך רצון בלתי מודע של המתלון לסבך את הנאשם באירוע.

ושישית, אשוב ואזכיר כי גם רעייתו של הנאשם הודתה שהאדם אשר נראה בסרטון דומה לנאשם (עמ' 94 ש' 29-30 לפרוטוקול מיום 30.11.17).

לאור כל האמור, אני סבור שהזיהוי שזוהה הנאשם על-ידי המתלון בסרטונים הוא זיהוי ודאי ומהימן,

אשר די בו כשהוא לבדו כדי לבסס מעל לכל ספק סביר את אשמתו של הנאשם. אכן, כאמור לעיל, על בית המשפט להיזהר בטרם ירשיע אדם על יסוד עדות זיהוי כראיה יחידה, ברם בנסיבותיו של המקרה שלפניי אני סבור שדי בעדות המתלונן כדי לבסס את אשמתו של הנאשם.

13. בנוסף לעדות הזיהוי של המתלונן, ולמרות שהדבר איננו נדרש לנוכח מסקנתי שדי בזיהוי כדי לבסס הרשעה, הגישה המאשימה ראיות לחיזוק הזיהוי. כפי שיובהר להלן, חלק מהראיות אינן יכולות לחזק את הזיהוי, אך חלק אחר מהן בהחלט יכול לחזקו.

המאשימה הגישה כראייה צילום של הג'ריקן שנתפס בחצריו של הנאשם, וכן הגישה המאשימה צילום וחוות דעת לגבי הדמיון שבין התרמיל שנתפס בביתו של הנאשם לבין התרמיל שנשא המצית בזמן ההצתה. ראיות אלה מחזקות אך במעט, אם בכלל, את הזיהוי, שכן שני החפצים אינם בעלי מאפיינים מיוחדים המאפשרים לקשור אותם לג'ריקן ולתרמיל הנראים בסרטונים.

כמו כן, הגישה המדינה חוות דעת של מומחית לזיהוי פנים. משקלה של חוות דעת זו נמוך ביותר, בראש ובראשונה משום שעיון ב"סולם רמות הוודאות" ששמשו את המומחית לצורך הצגת מסקנתה הסופית מלמד כי דרגת הוודאות של מסקנת המומחית היא דרגת ודאות בינונית בלבד (ראו - ת/19). מעבר לכך, אעיר, כי המומחית התקשתה להסביר את הבסיס המדעי העומד ביסוד חוות דעתה, את הרלוונטיות של השכלתה וכישוריה לתחום שבו עוסקת חוות הדעת, ואת האופן בו נקבעת רמת הוודאות לפי סולם רמות הוודאות. אין בכוונתי לקבוע שאין כל בסיס לחוות דעת מן הסוג שערכה המומחית, שכן בנסיבות העניין אינני נדרש להכריע בעניין זה. די לי בקביעה לפיה בנסיבות העניין תרומתה הראייתית של חוות הדעת להרשעת הנאשם, אפסית. הוא הדין בחוות הדעת נוספת שהגישה המאשימה, של המומחה אשר השווה בין מאפייני התרמיל שנתפס בביתו של הנאשם לבין מאפייני התרמיל הנראה בסרטונים. גם חוות דעת זו איננה יכולה לסייע בקביעת ממצאים כלשהם לנוכח העובדה שרמת הוודאות של מסקנת המומחה נמוכה אף יותר מרמת הוודאות של מסקנת המומחית להשוואת תווי פנים - "אפשרי" מול "אפשרי בהחלט".

14. מאידך, ראייה אחרת בהחלט תומכת במידת מה באמינות עדות הזיהוי. כוונתי לצילומי פניו של הנאשם לאחר מעצרו (ראו - ת/15). בצילומים אלו נראית אדמומיות ניכרת לעין על לחיו ומצחו של הנאשם. אדמומיות זו משתלבת היטב עם הפיצוץ החזק שנראה בסרטונים מיד לאחר הצתת האש. אין ספק כי הפיצוץ הנראה בסרטונים יכול לגרום לכוויה, ונשאלת השאלה האם האדמומיות שנראית על פניו של הנאשם היא תוצאה של כוויה. הנאשם הגיש חוות דעת של רופא עור (נ/23) לפיה הוא סובל ממחלת עור - דרמטיטיס סבוראית - בשילוב עם פסוריאזיס, מחלות אשר יכולות לגרום לאודם בפנים. ואולם, משנשאל הרופא האם האדמומיות בפנים יכולה להשתלב גם עם הפיצוץ הנראה בסרטונים, השיב המומחה כי הוא איננו יכול לשלול אפשרות זו (עמ' 33 שורה 23 לפרוטוקול מיום 22.3.18). יתר על כן, למומחה הוצגו התמונות ת/15, ותגובתו הראשונה הייתה כי האדמומיות הנראית בתמונות איננה מציגה תמונה קלאסית של סבוריא (עמ' 29 ש' 2-12 לפרוטוקול מיום 22/3/18). בהמשך נשאל הרופא האם העובדה שבתמונות ניתן לראות פס ישר המבדיל בין האדמומיות בחלק ממצחו של הנאשם לבין העור שאיננו אדמומי בחלק העליון של המצח, יכולה להתיישב עם העובדה שהמצית הנראה בסרטונים חבש כובע של סוושירט (קפוצ'ון) אשר הסתיר חלק ממצחו. תשובתו של הרופא הייתה

שהוא איננו יכול לשלול גם מסקנה זו (עמ' 34 שורות 1 ואילך לפרוטוקול מיום 22.3.18). די בתשובות אלו, הגם שלצדן הקפיד המומחה להזכיר כי האדמומיות יכולה להתיישב גם עם מחלת עור, כדי לבסס מסקנה לפיה האדמומיות שנראית בתמונות מחזקת במידת מה את הטענה שהנאשם נפגע בפיצוץ שנגרם עקב ההצתה.

15. ראייה נוספת שתומכת בעדות הזיהוי במידה מסוימת, אם כי לא רבה, היא העובדה שבסרטון נראית בליטה בחלק האחורי של ראשו של המצית אשר מכוסה בקפוצ'ון. בליטה זו מתיישבת היטב עם העובדה שבזמן מעצרו היה לנאשם שיער ארוך שזור ב"ראסטות".

16. לאור כל האמור, אני סבור שזיהוי של הנאשם, הן לכשעצמו והן בצירוף הראיות המחזקות, מהימן ביותר, עד כדי כך שהוא מבסס את אשמתו של הנאשם מעבר לכל ספק סביר.

17. מחדלי חקירה

ב"כ הנאשם טען לקיומם של מחדלי חקירה שונים, אשר יש בהם כדי לעורר ספק בדבר אשמתו של הנאשם. הנה כן, ב"כ הנאשם טען כי היה על חוקרי המשטרה לבדוק את בגדי הנאשם כדי לאתר אם נותרו בהם סימני שריפה או ריח של שריפה. וכן טען ב"כ הנאשם כי היה מקום לבדיקת האדמומיות שהייתה על פני הנאשם כדי להגיע למסקנה ברורה אם מקורה במחלת עור או בחשיפה לחום, וכי היה ראוי לבדוק אם שערותיו של הנאשם נחרכו בכלל, וכתוצאה ממגע עם אש בפרט.

הכלל בעניין השפעתם של מחדלי חקירה הוא זה:

".... אין במחדל חקירה, כשלעצמו, כדי להקים ספק סביר לטובתו של נאשם ולהביא לזיכוי [ראו: ע"פ 10943/05 לוי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו), 3.3.08], פסקה 26; ע"פ 557/06 עלאק נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו), 11.4.07], פסקה 29 (להלן - עניין עלאק); ע"פ 6040/05 אלנבארי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו), 9.8.06], פסקה 10]. כאשר טוען נאשם לקיומם של מחדלי חקירה, בית המשפט יבחן האם אכן התקיימו והאם הם מעוררים חשש כי קופחה הגנתו של הנאשם באופן המקשה עליו להתמודד עם חומר הראיות נגדו. רק במידה שהתשובה תהא חיובית, משקלו של מחדל החקירה יבחן ביחס למכלול הראיות ובמקרים המתאימים היעדר ראיה הנובע ממחדל זה יוחס לתביעה ויכול שיסייע לנאשם לבסס את טענתו לספק סביר..."
(ע"פ 7141/07 מדינת ישראל נ' טראבין [פורסם בנבו] (3.11.08)).

לטעמי אכן ראוי היה לבצע את הבדיקות עליהן הצביע ב"כ הנאשם, ברם אני סבור כי אי ביצוע לא פגע בהגנת הנאשם. הנה כן, ככל שהבדיקות היו מבוצעות אזי התוצאה הנוחה ביותר מבחינת הנאשם הייתה שלא היו מתגלים על בגדיו סימני שריפה או ריח של שריפה, לא ניתן היה לקבוע כי האדמומיות שעל פני הנאשם היא תוצאה של כוויה, ולא היו מאותרים סימני חריכה בשערותיו של הנאשם. עדיין, גם במצב זה, היו עומדות בעין

הראיות המרכזיות שמסבכות את הנאשם - הסרטונים והצבעות של המתלונן - וכוחן של ראיות אלו לא תש גם נוכח מחדלי החקירה.

18. טענת האליבי

הנאשם טוען כי לא היה כלל במקום האירוע בזמן שבוצעה ההצתה. לטענתו הוא היה בביתו. בחינתה של טענה זו, אף במנותק מהסרטונים שמפריכים אותה, מלמדת כי היא לא הוכחה. אין מחלוקת על כך שההצתה בוצעה סמוך לשעה שתיים בלילה. רעייתו של הנאשם העידה במשטרה כי בערב האירוע היא שהתה בביתה יחד עם הנאשם ועם חבר. רעייתו של הנאשם החזירה את החבר לביתו בשעה 22:45 ולאחר שחזרה הביתה היא והנאשם שכבו לישון. כמובן שהמפגש עם החבר עליו העיד החבר - עד ההגנה עמיחי הרשקוף - איננו יכול לסייע לנאשם, כיוון שהוא הסתיים הרבה לפני שהתרחשה ההצתה. מעדות רעייתו של הנאשם עולה כי בזמן ההצתה היא ישנה, ובתשובה לשאלת חוקר המשטרה האם תיתכן אפשרות לפיה הנאשם קם משנתו יצא מהבית ולאחר מכן חזר מבלי שרעייתו הרגישה בכך, השיבה הרעייה כי הדבר אפשרי (ת/16 שורה 14). תשובה דומה מסרה רעייתו של הנאשם גם בעדותה בבית המשפט (עמ' 79 שורות 28-31 לפרוטוקול מיום 30.11.17 וכן עמ' 85 שורה עד עמ' 86 שורה 5). במצב דברים זה אין בראיות שהוגשו כדי לבסס את טענת האליבי.

19. אשר על כן, אני מרשיע את הנאשם בביצוע עבירה של הצתה - עבירה לפי סעיף 448 (א) רישא לחוק העונשין, התשל"ז - 1997.

ניתנה היום, כ"א אייר תשע"ח, 06 מאי 2018, במעמד הצדדים.